

ERDÉLYI GAZDA



AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ



ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(Irodája: Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. sz. I. em. Telefon szám: 311. Sörgöncim:
»Kereskedelmi Társaság«, Kolozsvár.)

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő bir-
tokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik
(igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és
mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni
sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli
uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbi-
zás érkezett.

Cséplőgépek, rosták, ekék és boronák, zsá-
kok, ponyvák, olajok stb.



legjutányosabb és legmegbízhatóbb
beszerzési forrása.



BCU Cluj / Central University Library Cluj 1010

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) dará-
lás-, felbontás-, kiórlás- és simára őrléshez, ön-
működő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és
egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat,
szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök-
és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket.
Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzín és petroleum móto-
rokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párizsi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tüzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kaposo-
latos minden berendezést.

Eddigi kivitel 120 telep üzemben. 1093

DUNKY FIVÉREK

— os. és kir. udvari —
Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.
Gr. Wass házban levő

fényképészeti
műtermöket

megnagyobbitva
újraonnan építették és
a kor minden igényeit
kielégítőn fényesen
berendezték
s kérik a n. é. kö-
zönség további
pártfogását.

1127.

Jutányosan eladók:

— Százados —
marha-

mérlegek,

1500 kg. hordképességű erős vaskorlással,
2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

— Szekér —
hidmérlegek,

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló
súlylyal, 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek:

ócska marhamázskákat új marhamérlegekre
Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt
évi jókarban tartás mellett. 1040

DÉNES MANÓ mérlegműszerész,
BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

MALOM-

BERENDEZÉSEK,

1066

OLAJSAJTÓK-

ÉS GÉPEK,

KONKOLY-

VÁLASZTOK

KAPHATÓK GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROSNÁL.

BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 40-46.

Horosz és Kupás

ezelőtt Meskó Z.

Kolozsvár, főtér 19. szám.

UJ! Női divat, vászon és confectio üzlet. UJ!

Ajánlják a mélyen tisztelt közönségnek egész ujonnan berendezett különlegességi raktárukat. — Rendkívüli nagy választék. — Olesó árak. — Figyelmes kiszolgálás. — Minták bérmentve. — Tennis flanellek 15, 18, 20 kr. Női blouzok, szoknyák, Czibelin gyapjukelme 120 cm. széles 75 krtól. — Gyermekruhácskákban gyári raktár. 1212

Férfiruhák részletre!

Az egész országban ismert jó munkámmal radikális eszközzel az eddig legyőzhetetlen külföldi és osztrák árút hazánkból kiszorítani és ezzel a magyar ipar versenyképességét és életrealitását a magyar közönség előtt bebizonyítani. Beszereztem óriási nagy mennyiségben a legjobb minőségekben tartós gyapjuszöveteket fekete, sötétkék, szürke, barna és drapp színben, csikos, koczkás, pettyezett és sima alappal és ezen szövetből

csak is mérték után

valóban mesteri szabással, a legkitünőbb kidolgozással szép és tartós béléssel és hozzávalókkal készítek a saját férfiszabó műtermemben a leggondosabb kivitelben egy teljes férfiöltönyt (kabát, mellény, nadrág) vagy télikabátot 28 frtért minden kereskedőnek, iparosnak, gazdáknak, bérlőknek, hivatalnokoknak, tanítóknak, jegyzőknek és általában mindenkinek, ki alkalmazásban van, vagy biztos jövedelemmel bír a következő feltételek mellett: 12 frt utánvét és a fenmaradó 16 frt

Havi 2 forintos részletekben fizetendő

Megrendelésnél a mértékvételi utasítás pontosan kitöltve hozzám küldendő vagy egy viselt ruha mintául beküldendő és megirandó, hogy őszi vagy téli szövetből kívántatik-e az öltöny és végül, hogy milyen színű legyen a szövet.

Mintákat nem küldhetek, mert így ezer és ezerszámra kellene mintákat küldözgetnem és ez nagyon megrágitaná a ruhák árát és nem is állna módomban a ruhákat ilyen részletfizetési kedvezményben adni. Kivaló nagy gyakorlatom mellett azonban mindenki reám bízhatja a választást és meglehet róla győződve, hogy várakozásán felül is minden tekintetben ki fogom elégíteni igényeit, mert kifogástalan urias és divatos ruhát fog kapni és remélem is, hogy állandóan nálam fogja ruhaszükségletét beszerezni.

LICHTMANN SÁNDOR

férfiszabó-mester

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 4B.

Utasítás a mértékvételhez.

| Férfi sacco öltönyhöz | | | |
|--|-----|--|-----|
| A kabát számára | cm. | A mellény számára | cm. |
| Háthossza (a gallérvarrástól kezdve, tehát gallér nélkül.) | | A mellény hossza (az ing gallér hátsó gomjától kezdve az egész hosszát elől megmérve.) | |
| Hátszélessége (az egyik ujjavarrástól a másik ujjavarrásig mérve.) | | A nadrág számára | |
| Ujjahossza (a hát ujjavarrástól kezdve egészen a manzsettáig megmérve.) | | Külső nadrághossza (a csipőtől kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve.) | |
| Mellbősége (a mellényen át (kabát nélkül) a hóna alatt egészen a mellén és a hátán át megmérve.) | | Belső nadrághossza (a lábközvarrástól kezdve egészen a cipő sarkáig megmérve.) | |
| Hasbőség (a mellényen át a has és a hátán át megmérve.) | | Hasbőség (a mellény alatt a has és a hátán át megmérve.) | |
| | | Télikabát vagy felöltő számára | cm. |
| | | Háthossza (a gallérvarrástól kezdve az egész hosszát mérve.) | |
| | | Hátszélessége (az egyik ujjavarrástól a másik ujjavarrásig mérve) | |
| | | Ujjahossza (a hát ujjavarrástól kezdve egészen a manzsettáig mérve.) | |
| | | Mellbőség (a kabáton (Saccón) át a hóna alatt egészen a mellén és a hátán át mérve.) | |
| | | Hasbőség (a kabáton (Saccón) át a has és a hátán mérve.) | |

Elismerő nyilatkozatok.

Kivonat a sok ezer elismerő levelekből, melyeket egy rövid idő alatt kaptam a vidéki tisztelt megrendelőimtől, melyek Gaszner Béla kir. közjegyző ur által lettek hitelesítve

Dr. Keppel Béla, Bonyha. A megrendelt ruhát ma kézzel kaptam és teljesen meg vagyok elégedve.

Brezányi István posta-táv. s. tiszt. Zsolna. A múlt hóban küldött ruhával nagyon meg voltam elégedve.

Lengyel Gergely, s. jegyző. Szurdok. A küldött ruhával nagyon meg vagyok elégedve.

Dobosán Antal, s. körjegyző, Zsuppa. A megrendelt és megküldött öltönnyel nagyon meg vagyok elégedve.

Szalay János, s. jegyző Hajmáskér. A ruhát megkaptam és igen meg vagyok elégedve mint a szövettel és mint a szabással.

Fekete Miklós, s. jegyző, Rovnó. A folyó hó 1-én küldött öltözzel teljesen meg vagyok elégedve.

Záhorszky István, lelkész, Bodrogkő-Váralja. A küldött ruhákkal minden tekintetben meg vagyok elégedve.

Farcádý Sándor, jár. utbltos, Krasznán. Köszönetem mellett fogadja uram teljes elismerésem a küldött télikabát és öltönyért, melyek kivitel, mint minőségükkel fogva várakozáson felül meglettek.

Nadlicsek János, kir. dohánygy. hiv. T-Roff. Az öltözetet megkaptam teljesen megfelel, úgy a kiállítás, mint pedig a szövet.

Ungár Adolf, jár. m. kir. állatorvos Hosszuaszó. A ruha megérkezett, pompásan áll, csinos és elegáns kiállításért fogadja őszinte elismerésemet.

Ouciu Vazul tanító, Bucsum-Szát. A télikabátot megkaptam, minden tekintetben igen meg vagyok elégedve.

Vass Ferenc, kir. postamester Ferendia. A számomra szállított ruhát átvettem, mondhatom, hogy ily árban, ily gyönyörű ruhára nem számítottam! Elismerésem és hálám jeléül a jövőben kiz. Önrel fogok dolgoztatni és minden ismerősömnek ajánlani fogom.

Friedmann Bertalan, áll tanító, Nagykövesd. Fogadja köszönetemet a jól megcsinált és finom anyagokból csinált ruháért.

Liszál Domokos, körjegyző, Dkő-Szl-Miklós. A küldött 2 db télikabátot megkaptam s azokkal teljesen meg vagyok elégedve 1220.

2,000.000 Gleditschia csemete ezre 5 kor. Több ezer almafajtvány 100 darab 36 korona.

Nemkülönben mindennemű és fajta gyümölcs-, disz- és gazdasági fa, vadcesemete, diszcseserje, nagygyümölcsű földi eper, dugványok, oltóvesszők s különféle fa iskolai cikkek nagy mennyiségben eladók. 1222

20.000 darab nemes rózsza.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld :

Bajai Gyümölcsészeti Egyesület,

hová a megrendelések is intézendők.

Olajpogácsát

legjobb minőségben szállít,

Napraforgó magot

legmagasabb napi árban keres

Erczmann Adolf

olajgyár KATONA, Kolozsmegye.

1225

Marosmenti birtok 126 holdas, közketlen a falu mellett sima tér helyen, vízmentes, szép gyümölcsös kerttel, épületekkel a birtokkal közvetlen összeköttetésben, úgy városához, mint a vasuti állomáshoz félórnyira eladó, mennyiért és hol, a szerkesztőségénél megndható. 1230

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassól gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.

Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1032.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFLUTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

| | |
|--|-----|
| Hazai tőzsde intézményünk. <i>Seyfried Károly.</i> . . . | 581 |
| A búza. <i>Varga Kálmán.</i> | 582 |
| Lucernaföldek. <i>K.—n.</i> | 583 |
| A szarvasmarha súlyának meghatározása hossz- mértékkel. <i>Ross Nándor.</i> | 584 |
| Kehecs lovak. <i>Krenedits Ödön.</i> | 584 |

Egyleti élet:

| | |
|---|-----|
| Az Erdélyi Gazdasági Egylet Igazgatóválasztmányi ülése | 585 |
|---|-----|

Vegyes közlemények.

| | |
|-----------------|-----|
| Szemle. | 585 |
|-----------------|-----|

| | |
|--------------------|-----|
| Nyilttér | 586 |
|--------------------|-----|

Hirdetések.

LÓHERMAGOT

(vörösherés), lucernát és

egyáltalán gazdasági mag-

vakat legmagasabb napi áron

VESZ

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari MAGKERESKEDÉSE

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI. ker., Andrassy-ut 23. szám.

Ajánlatok, melyekben a mennyiség és ki-
tűntetendő, minták kíséretében kéretnek.

(1002.)

Hazai tőzsde intézményünk.

A kereskedelmi intézmények nemzet-
gazdasági jelentősége mindenki előtt ismer-
etes. Így a tőzsde fontosságát sem kicsi-
nyitheti senki. Mindenki — legyen az bár a
legultrább agrárius — meg van róla győ-
ződve, hogy a tőzsde a maga igaz mivoltá-
ban az állami forgalomnak olyan nagy
horderejű faktora, mely nélkül a javak el-
veszitenék világpiaci jelentőségüket és így
értéküket is. És mindannak dacára tele va-
gyunk panaszszal, sőt abszolute semmi bi-
zalmunk nincsen a magyar tőzsde intézmény
iránt. Vajjon jogos a panaszunk és van-e
alapja a bizalmatlanságunknak: nézzük meg,
hasonlítsuk össze a budapesti tőzsdét más
tőzsdékkel; annak külső képét, belszerve-
zetét és üzleteit néhány külföldi hasonló
intézménynek ugyanazon részeivel.

Ha a budapesti tőzsde gabona csar-
nokába belépünk: valami szokatlan zaj üti
meg füleinket. Az emberek tolongnak, ide-
gesen járnak-kelnek s nagy kiabálást visz-
nek véghez. Egy pár fülkében találunk ko-
moly kereskedőt, kik az árút megszemlélve,
csendesén, nyugodtan kötik meg az üzlete-
ket. Ezen utóbbiak a reális készpénz üzletet
kultiválják, az előbbieket a határidőűzlet lo-
vagjai. Azt hiszem, hogy könnyű megma-
gyarázni ezen eltérő viselkedéseknek az
okait. Mert tudjuk, hogy az a kereskedő,
bizományos, vagy ügynök, aki azért veszi
az árút, hogy a kínákozó keresletnek ele-
get tegyen, nyugodt lesz, mivel biztos ha-
szon mellett dolgozik. Ugyanaz áll a kíná-
kozóra nézve is, mert az is csak olyan áron
kínálja a gabonát, hogy haszna legyen mel-
lette. Ellenben a határidőűzletnek az em-
berei nem tudván azt, hogy mit hoz a jövő,
olyan idegesek, mint a kártyás, mely nagy
összegekkel játszik.

A bécsi és prágai tőzsdék már egé-
szen más benyomást tesznek a szemlélőre.
Ott csak készpénz ügyleteket szabad kötni,
a hangulat sokkal nyugodtabb és komo-
lyabb jellegű. Sőt a hamburgi, brehmai és
berlini tőzsdéken is, ahol a gabona és ér-
téktőzsdék egy helyiségben vannak és talán
tízszáz annyi ember látogat egy-egy tőzs-
dét, még azokon sincsen oly nagy zaj, mint
a budapesti gabona csarnokban.

Ezen említett tőzsdéken a tagok csak
a napnak egy rövid részét, körülbelül egy
fél, vagy egy egész órát töltenek a tőzsdén,
a többi időt otthon az üzleti irodában töltik
s komoly üzletekkel foglalkoznak. A tőzs-
dét csak találkozó helynek tekintik a ko-
moly ügyletek kötésére.

A tőzsde idő rendesen délután egy
órától félháromig terjed; tehát csak másfél
óráig tart. Ellenben a budapesti tőzsdén a
rendes déli és utótőzsde összesen több mint
négy órát vesz igénybe s a napnak majd-
nem egész munkaidejét foglalja el. A tagok
az egész napot töltik ott, de a komoly kész-
pénz üzlet csak mintegy másfél óráig tart,
a hosszú üzleti idő csak a határidőűzlet ked-
véért lesz betartva.

Midőn a nyolcvanas évek végén a bu-
dapesti és temesvári kereskedelmi és ipar-
kamarák a tőzsde megrendszabályozására
nézve memorandumot terjesztettek be, azon
nézetüknek is adtak kifejezést, hogy a ga-
bonaüzletben a fedezetlen határidőűzlet be-
szüntetendő. Tőzsdénk erre azt válaszolta,
hogy a fedezetlen gabona határidőűzlet ez
idő szerint nem is üzletik. Tehát ha az igaz
volna, akkor a budapesti tőzsdén fiktív ga-
bonaüzletek nem is volnának. És mit látunk
a helyett? A fedezetlen határidőűzlet Eldo-
rádját, — hogy Sombart szavaival éljek: —
»egy hazard játékot olyan országban, mely-
nek nincsen Monte Carlója.«

Egyáltalában érthetetlen, hogy a tőzs-
detanács, egy renomirozott kereskedőből
álló testület, még ilyet ki is mert mondani.
Mikor a tőzsdén napról-napra olvassuk a
táblát: »ma felmondás nem történt.« Vagy
is amikor a határidő-űzlet legnagyobb része
fiktív, azaz papiros-űzlet. A mikor a buda-
pesti malmokon kívül alig van kereskedő
vagy ügynök, ki effektív üzletet kötne.

Mi a jogos effektív határidő-űzletnek
nem vagyunk ellenségei, mert szükségesnek
tartjuk mi is, hogy a nagy malmok ne má-
ról holnapra dolgozzanak, hanem, hogy biz-
tosítsák szükségletüket jóval előre arra az
időre, a melyekre nagyobb lisztzállításokra
vállalkoztak. De barátjai sem vagyunk, mert
az üzérkedést nem igen lehet ellenőrizni;
nem lehet tudni, hogy mikor alakul át az
effektív-űzlet papir-űzletté, melynek pedig

Alaptőke 485,000 korona.

Közgyűlésünk alkalmából!

Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét szövetkezetünkre!

A belépés nemhogy áldozattal járna, de az üzletrészek megalakulás óta 5% kamatot hoznak, ezenfelül az
árúcikkek javarésze után 4 év óta visszatérítéseket kaptak tagjaink; eddig 130,000 koronánál többet. —

Kívánatos volna, hogy a jövő évben Budapesten tartandó nemzetközi szövetkezeti kongresszuson szövet-
kezetünk mennél tekintélyesebb tagszámmal szerepelne.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Tartalékalap 210,000 kor.

Nyomatványokat
szívesen küldünk.

mindig csak a gazda issza meg a levét. A kereskedő akkor mondja fel a kötést, ha a szállítási időre olcsó árura tudott szert tenni; ha azonban nem tud igénye szerint gabonát szerezni, fiktívval változtatja az üzletet. Sem az első, sem a másikkól nincsen hasznunk, mert mindkettő árleszállítással jár.

Hát még a divatban levő ringek és kornerék milyen kinövései a mi budapesti tőzsdénknek. Ezek sem léteznek a mi tőzsdetanácsunk szerint, mert ha fiktív határidőüzlet nincsen, akkor ringnek sem szabad lenni. Azt hiszem világos következtetés és el is kellene hinni, ha a 90 es évek nagy gabonaringjei az ellenkezőről nem győződtek volna meg bennünket.

Ausztriában a határidőüzlet egészen, Németországban pedig a fiktív (börsenmässiger Terminhandel) üzlet el van törölve, azért nem történt az üzletnél visszacsúszás. Ausztriában nagyon örülnek ezen megrendszabályozásnak, mert a tőzsde megtisztult az oda nem való emberektől, kik — egy híres bécsi kereskedő állítása szerint — nem ismerték az árut, de a határidőüzletnél a leghazardabb játékot fejtették ki s a komoly kereskedőknek legnagyobb ártalmára voltak. Németországban azelőtt sem volt nagyon elterjedve a fiktív-üzlet; most pedig, hogy el van törölve, még effektív határidőüzletet sem igen kötnek. A német kereskedő nem híve a játéknak; komoly munkával és reális számításon alapuló üzletekkel szereti kenyerét megkeresni és vagyont gyűjteni. Tőzsde krach, vagy erős áringadozások nem igen teszik tönkre.

A budapesti gabonátőzsde forgalom a tőzsde mai szervezete mellett sem a gazdának sem pedig a komoly kereskedőnek nincsen előnyére. A gazdának azért, mert a határidőüzletek ár leszállítással járnak, a kereskedő pedig a lutri játék által sokszor befolyásoltatja magát és komoly reális üzleteit elhanyagolja.

Hátha még azt is vesszük, hogy a tőzsdetanácsban a gazdák egyáltalában nincsenek képviselve és hogy ott minden kérdés ultra merkantilisz szellemben lesz felfogva, tárgyalva és végrehajtva, akkor nem lehet csodálkozni, hogy a mi gazdáinknak absolute semmi bizalmuk nincsen a tőzsde intézmény iránt. Már a szomszéd Ausztriában is, hol jóval kisebb arányban vannak a gazdák, mint minálunk, rendszeres és törvényileg megállapított képviseltesük van. És egy olyan ország, mint Magyarország, hol a lakosság 83%-a földmiveléssel foglalkozik, nem tud az állam a tőzsdét alkotó osztály érdekeinek érvényt szerezni a tőzsde intézményben.

Régi bajok azok, én csak ismétlem, ki tudja hányadszor!?

Dr. Seyfried Károly.

A búza.

A búza történetéről óhajtok értekezni. Mi magyarok nagy búzatermelők vagyunk, egész gazdálkodásunk gerincét a búza termelése képezi, illik tehát, hogy ezzel a növényvel a történelem terén is foglalkozzunk, a mely téren a kutatás és ismertetés meglehetősen el van hanyagolva, bármennyire is illik egy intelligens gazda gazdasági tudásának keretébe.

A mindennapi kenyér főanyaga a búzaliszt, ma már az egész földkerekségen el van terjedve, igaz, hogy különböző mértékben, mert rizst eszik a kínai, a japáni, a görögök és egyáltalán az Equator mentén inkább árpat, Skandináviában, Skóthonban a zabot használják a kenyér főanyagául.

As ősember — a biblia tanúsága szerint — a búzát eleintén nyersen ette s minthogy megrágása fáradsággal járt, megpörkölte; később kövek között szétzúzta. Már akkor csak egy lépés volt a tésztakészítésig és a főniciaiak pogácsájáig. Parázs között megtüzesítettek egy sima követ, ezt vékonyan betakarták tésztával, a tésztát hamuval és ott hagyták, míg a tészta meg nem sült. Ilyen lehetett a magyar népmesék hamuban sült pogácsája.

Westfáliában a feketés-barna „pumpernickl“ a középkorból való és még ma is létezik. Ulm és Mannheim híres a jó kenyéréről, de azért sehol a világon olyan jó és szép búzakenyeret nem sütnék, mint minálunk Magyarországon. Jól is mondja a „Kis Tükör“, hogy: „Miskolc, Debrecen, Komárom, süssön cipót mind a három.“

Ama kérdés tehát, hogy tulajdonképpen honnét származik a föld legfontosabb kultúr-növénye, ezideig teljes határozottsággal nincsen eldöntve. A legrégebb történetirő, a Nagy Sándor idejében élő Berósus és utjabban 1805-ben Olivier szerint a búza őshazája Mesopotámia, miután csakis Mesopotamiában sikerült a mai búza állítólagos őseit felfedezni. Ez azonban nem lehet bizonyos dolog, mert a búzát a kultúra elterjesztette az egész földön és így természetes, hogy a búza különböző viszonyok közé kerülvén, oly merőben eltérő tulajdonságokkal bíró búzafélék fejlődtek ki, hogy mi ma nem tudjuk megmondani, mely búzafélék tartoznak egy fajhoz, de még az sem állapítható meg határozottsággal, hogy melyik a régebbi. A kínaiak Kr. e. már 2700 esztendővel természetelték a búzát. A görög mítosz szerint Erma és Szicília mezőin a búza honos. De a legrégebb nyelvekben már előfordul a búza neve, így a szanszkrit, héber, egyiptomi nyelvekben. Abbeli tanulságos példabeszédet, amely manapság is hallható, hogy az érett és telt búzakalász meghajlítással hódol, míg az üres kalász fenn hordja fejét és ágaskodik, — a régi zsidóktól vettük át.

Mindezekből annyi mégis bizonyosnak látszik, hogy a búza hazája nem Európa, hanem Ázsia nyugati része.

Mi reánk nézve azonban a kérdés érdekesebb része az, hogy az őskorban mikor és mely népek terjesztették búzát a jelenlegi magyar földön.

Wenzel Gusztáv Magyarország mezőgazdaságának történetében azt mondja, hogy Pannoniában a római foglalás idejéből Dio Cassius csak árparól és kölesről szól; az itt-ott természetelt bort igen silánynak találja; és az olajfát sajnálattal nélkülözi, mert iszonyú

a tél fagya, amely a Dunát minden évben úgy befagyasztja, hogy megerőltetett szekerek kelhettek át rajta. Wenzel tehát miután a legrégebb történetirő feljegyzéseiben a búzát fel nem fedezi, állítja, hogy Pannoniában az első császárok alatt az árparól és kölesnél egyéb kultúr-növény nem igen lehetett. Wenzel nézete érdekes megerősítést nyer egy Majdán nevű torontálmezei faluban 1839-ben történt ásatás által. Egy majdáni lakos, t. i. kútát ásván, 6 ölnyi mélységben egy régi nagy hajó előrészeinek maradványaira akadt. A fa már teljesen elkorhadt volt s az egy lábnyi hosszú szegeknek is alig látszott már a nyoma. A legérdekesebb dolog az egészben az, hogy a hajó kölessel, répával és egyéb magvakkal volt megtöltve, és a kölestömeg belseje még részben ép állapotban levő köles magvakat tartalmazott, de búzaszemet az egész hajóban egyet sem lehetett fellelni.

Szaktudósaink a hajóban egy régi kereskedelmi hajót ismertek fel, mely nyilván azon helyen lett meglepve a természet azon katasztrófája által, mely a mostani nagy Alföldön létezett tenger lefolyását eredményezte.

Mindezek azonban ma már nem zárják ki azt, hogy évezredek előtt magyar földön búzát természetelték, mert újabban felfedezett őskori leleteink fényesen igazolják az ellenkezőt. Ugyanis az aggteleki, fe.ső-dobszai, tőszegi, szádelői völgyi és lengyeli leletekben felfedezték a búzának bár primitív alakját, melyet Heer a helvetiai cölöpépítmények leletei után Triticum vulgare antiquorumnak nevezett el. Ugyanezt a búzát Unger Egyiptomban a Dashuri piramis egyik téglájában is felfedezte, mely szerinte a Kr. előtti 3359. évből származik.

Valamennyi lelet között legérdekesebb a lengyeli lelet, ahol a búzát többnyire megdarálva, egészen liszté változtatva találták föl. De találtak itt őrlő köveket, a melyek földalatti lakásokban a tűzhelyek körül, de nagy cserépedényekben is tartották az őrlött búzát, ami bizonyítja azt, hogy a búzát nem a pillanatnyi szükség szerint, hanem már eltevés előtt őrlötték meg.

Kétségbevonhatatlanul irásban szó van a búzáról időszerűségünk 1190-ik évében, amidőn III. Béla királyi okmányában a pécsi egyház tizedeire vonatkozólag a búzát említi, a mi természetesen nem zárja ki azt, hogy előbb, mint a hogy a leletek igazolják is, — már búza a magyar földön természetelt.

Kétségtelen, hogy a búzatermesztés történetében minket magyarokat különösen az érdekel, hogy vajjon honfoglaló őseink a búzát miként természetelték.

A csecsemő korát élő nemzet az első századokban Ázsiából magával hozott nomád életmódot folytatta, tehát nála is az ősi mezőgazdálkodás űzetett, vagyis a fűtermő mezőségeknek egy részét, és pedig rendszerint azt, mely a lakás helyiségéhez legközelebb feküdt, nagyon primitív gazdasági eszközeikkel feltörték és abba vetették a búzát is, a többi mezőséget pedig továbbra is állattenyésztésnek engedték át. lévén ők inkább állattenyésztők, mint földmivelők.

Az ilyen gazdálkodási eljárással különösen az Alföldön tenyésztették a búzát. A Dunántúli részekben, hol nem volt annyi legelő a frank uralom alatt már meghonosult hármasszorgás gazdaság divott, amit nyilván a magyar vezérek a frankoktól örökölték.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Botételeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

De eleinte, mint tudjuk a történelemből, hogy ifjú nemzetünk nem volt új hazájának csendes birtokában. A fegyveres erővel elfoglalt ország után sok szomszéd nép vágyódott, s így külső irigység és hódítási vágy a magyar nemzet nagyobb részét hosszú ideig majdnem szünet nélkül fegyverben tartotta, mialatt a földmívelési munkákat nagyjából a szolgák, a legyőzött benszülöttek és azok végezték, kik a már megünt és terhes tábortól szolgálatól menekülni akarván, inkább lemondtak nemzeti jogokról és jobbágyok lettek.

Az ország összes földje tehát a nemesesség és a keresztény hit fölvétele után egy részben a papság között fölosztott és egy-egy úrra sokszor oly nagy terjedelmű birtok esett, hogy azt saját szolgálóinak erejével megmunkáltatni képtelen volt. Hogy tehát a földdek haszontalanul ne heverjenek, a jobbágyok és legyőzött benszülöttek között oly feltétel alatt osztattak ki, hogy azok a földhasználat fejében a termés egy részét a földes úrnak átengedni, és ezen felül annak megmaradt földjei megmunkálásánál segédelmére lenni tartoznak. Így veszik tehát eredetüket a jobbágytelkek az úrbéri terhekkel. Szent István aztán kivette a jobbágyföldökre a dézmát az egyház fentartására és ehhez járult Nagy Lajos alatt a kilenced.

A búzatermesztés ilyen gazdálkodás mellett tartott csaknem 900 esztendeig.

Az országnak, mint tudjuk, sok viszonytagsággal kellett ezalatt megküzdenie. Küzdöttünk a török-tatár és német ellen, már már a sir szélén állottunk, de fajunk erős szívósága, erkölcsünk és rendíthetetlen hazaszeretünk mindig megmentettek a végső bukástól. Ily viszonyok mellett nem csoda, ha a földmívelés ügye 900 esztendeig úgyszólván mozdulatlanul állott. Vagyis termeltek 900 esztendeig az országban búzát is, de csak annyit, amennyi az ország élelmézéséhez szükséges volt és aránylag nagyon kevés volt az a búza, vagy egyéb gabonaféle, amit a külföldnek pénzért eladhattunk.

Nem csoda tehát, hogy a földmívelés fontosságát csak a legutolsó száz év alatt láttuk be és kezdtünk meggyőződni arról, hogy hazánk jólétének és gazdagságának főforrása a földmívelés és hogy tartós szellemi és erkölcsi erőt az országban anyagi jólét nélkül elérni nem lehet.

Az általános jobb gazdálkodást nyomban követte a magyar búzával való külső kereskedés, a mely 1848. óta mindinkább nagyobb lendületet nyert és az ötvenes években pedig már világkereskedés tárgyává lőn. Előmozdították ezt az 1854-től 1881-ig tartott magas gabonárák. Szóval a magyar búzáunk versenyre lépett a világ búzáival is minden kérdés nélkül mondhatjuk, hogy ez idő szerint is a magyar búza a világ elsőrendű búzái közé tartozik. Kitűnő minőségű búzáunk megteremtette malomiparunkat, amely I-ső rendű anyag birtokában oly jelesen vitte a lisztgyártást, hogy finom lisztjeink ritkítják párukat az egész földön. Lisztünk nemcsak finom és tápláló, de igen jó sütőképességgel is bír és épp ezért nem kell visszariadnunk a külföldi államok ama fenyegetéseitől, hogy a magyar lisztet kiszorítják, mert csakis a jó magyar búza lisztjéből képesek finom tésztákat, rétes-féléket készíteni.

Az elmondottak után érthető, hogy a magyar gazdák az 50-es évektől fogva külö-

nösen búzatermesztők lettek és ez jellegzi még ma is mezőgazdálkodásunkat.

De legjobban beszélnek a számok!

A legutolsó statisztikai kimutatás szerint hazánkban 11.929,923 hektár volt eke alatt, ebből be volt vetve 10.068,618 hektár, a bevetett területből a gabonafélékre 8.235,125 hektár jutott, legtöbb a búzára 2.936,195 hektár.

Ezen néhány számadat eléggé bizonyítja a gabonafélék jelentőségét hazai viszonyaink között, de igazolja egyszersmint gazdálkodásunk egyoldalúságát is, ami pedig nagyon ingadozóvá teszi a jövedelmet, úgy, hogy akárkány gazda tönkre jutását is siettet. Innen ered aztán a gazdák sok panasza, a mely mondhatnám nemcsak általános, de alapos is. Mert igaz az, hogy a gazdának üzemtőkéje nem elegendő. Ezt a hiányt azelőtt a hitel pótolta, de most már hitele is kimerült. Igaz az is, hogy a magyar mezőgazdaság értékének 50%-áig van jelző és váltóadóssággal megterhelve. Innét van az, hogy a legtöbb gazda nem is bérlője a tulajdon földjének, hanem csak harmados munkása. A gazdák persze csupán politikai és törvényhozási okokra vezetik vissza mezőgazdasági viszonyaink mai állapotát. Tagadhatlan, itt is van hiba szép számmal, mint pl. a hibás hitelrendszer, a mesterséges árképződés, a hiányos vámvédelem, a földmívelési érdekeket mellőző kereskedelmi szerződések, a sokáig fentartott őrlelési forgalom, a határidő üzlet, az aránytalan megadóztatás, a sokáig főállott uzsora, a földmozgósítás szertelensége és sok más egyéb, kétségen kívül nagy lökéseket adott, hogy a föld a magyar lába alól kicsuszszanjon. De mindazonáltal állítom a legnagyobb határozottsággal, hogy a gazdálkodásunkban, helyesebben búzatermesztésünkben van a fő hiba és ezt a következő példával be is igazolom.

Svájcnak van összesen 2 millió 574 ezer hold rétje, legelője és havasi legelője. Ezzel szembe állítom Háromszék-, Udvarhely-, Trencsén-, Szeben-, Beszterce-Naszód-, Csik-, Hunyad-, Máramaros- és Krassó-Szörény megyék hegyvidékét, összesen 2 millió 670 ezer hold réttel, legelővel és havasi legelővel. Tehát az állattenyésztésre szánt terület nagysága Svájcban és a felsorolt kilenc vármegyében jóformán egyforma.

A terület értékesítésében azonban ilyen eltérések vannak: A svájci területen van 1 millió 200 ezer darab szarvasmarha; a miénken 760 ezer, Svájcban az évi tejtermelés 16 millió hektoliter; nálunk a mondott területen 950 ezer hektoliter. A sajt- és tejtermés értéke Svájcban 56 millió korona, nálunk ugyanakkora területről 18000 ezer korona.

Svájcban egy személyre a tejjövedelemből esik évenként 32 korona, nálunk 90 fillér. Mindent összevéve, ugyanakkora területnek takarmány termelési értéke Svájcban 586 millió korona; nálunk 48 millió korona.

Ezek az adatok szomorúan igazolják, hogy bizony a mi hegyvidéki gazdálkodásunk szegénytelenül el van maradvá. De menjünk tovább.

A nyáron lapozgattam abban a hasznos könyvben, melyet „A magyar korona gyár- ipara” címen a kereskedelmi kormány kiadott. Ebből tudhatjuk meg, hogy a legutolsó 10 év alatt átlagos évi szesztermelésünk volt kerek 100 millió hektoliter fok; míg ugyanezen idő alatt Ausztria 124 millió 480 ezer hektoliter fokot termelt évenként. Cukorter- melésünk évi átlaga a legutolsó 9 év alatt

volt 931 ezer mm. Ezzel szemben Ausztria cukortermeleése volt ugyanazon idő alatt éven- kinti átlagban 7 millió métermázsa.

Ebből a könyvből tudhatjuk meg azt is, hogy gyümölcs- és főzelék-konzerv-fogyasz- tásunknak csak 6·5%-át termeljük itthon; 93·6%-ot Ausztriából kapunk. Szővőiparunk fölhasznál évenként 11 ezer mm. len- és ken- derfonalat. Ebből a mi mezőgazdaságunk csak 441 q-t szolgáltat; a többit Ausztria termeli a mi számunkra. Konzervgyártásunk fölhasz- nál évenként 23 ezer q. hüvelyes veteményt. Ennek 35·5%-át az iparos Ausztriából kellett behozni, mert hazai termelésünk nem fődözte a gyártás szükségletét. Hántolómalmaink a kölesszükségletnek 83 és a borsószükséglet- nek 98%-át külföldről kénytelenek beszerezni.

Ezek után a súlyos adatok után nem csodálható, ha én a magyar búza termelésé- nek forszírozását nagy hibának tartom.

Búza királyoknak szeretjük magunkat nevezni, pedig mi tulajdonképpen a búza rab- szolgái vagyunk.

Varga Kálmán.

Lucernaföldek.

Ha a gazda lovat vesz, azonnal gondos- kodik lucernáról is — és hogy ne kelljen a lucernát messziről haza hordania, a földterü- letet lehetőleg közel választja meg hozzá; rendszerint a kert végében.

Erre a területre azután a kezdő gazda különösen ki is mondja, hogy ez lesz az ő örökös lucernása, mert hiszen elterem az egy területén, akár csak a paréj, húsz esztendeig is.

Ezt a húsz esztendőt gazduram minden esetre olvasta valami régi kalendáriumban vagy hallotta valami nagyralátó gazdától, a ki nagyon fel akarta dicsérni a földjét. Mert hogy valakinek egy és ugyanazon földterü- letén húsz évig egymásután lucerna terem- jen, — de teremjen és ne nyomorogjon, — ahoz a gazdán, meg a jó földön kívül egyéb is meg- kívántatik, mint az hogy csak kaszáljunk róla.

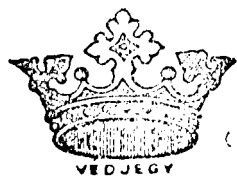
Lucerna alá nem való mindentéle föld terület s azért a kinek több földje van, az ne nézzen arra, hogy minél közelebb essék szé- rűjéhez a lucernás, hanem válassza ki szá- mára a legalkalmasabb területet, mert külön- ben a mit megnyer a réven, azt tizszeresen elveszti a vámon, a silány termésen. A húsz évről pedig legjobb eleve lemondani s megelé- gedni 8—10—12 évvel, de akkor is úgy, hogy a földterületét időközben javítsa, mert abból a lucerna kiveszi a maga részét s ha azt nem pótoljuk, úgy a termés mind silányabb és si- lánnyabb lesz, míg utóvégre teljesen kimarad.

A talaj megválasztásánál első sorban arra kel ügyelnünk, hogy az elég mély legyen és teljesen száraz, de ne legyen túlságosan hu- musztartalma.

Nedves talajon a lucerna csakhamar ki- vesz, a túlságos humusztartalma pedig nehe- zen és nem szívesen terem meg és ugyancsak rövid életű.

Főlétfeltétele azonban a lucernának a mésztartalom a talajban, mert hisz tudjuk azt, hogy a lucerna hamuja nem kevesebb, mint harminc százalék meszet tartalmaz, képzel- hetjük tehát, hogy kivált bőtermés alkalmával, mennyi meszet fogyaszt a lucerna a talajból, mert hiszen egész mésztartalmát onnan nyeri, azt sem eső sem a légkör nem tartalmaz.

Ha tehát olyan talajunk a birtokunkon nincsen, a mely bőven meszes, úgy a lucer-



Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szu- perfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

nás számára okvetlenül elő kell készítenünk a talajt mézszel s későbbben is, minél bővebb volt a termésünk, annál bővebb mézstrágyáról kell gondoskodnunk és pedig lehetőleg évről évre.

A másik főfeltétele a lucernatermelésnek az égalji viszonyokban rejlik; mert ott, a hol nincsen meg a 18—20 C° nyári középmelegség: ott ugyan meg se kisérjük a lucerna termelését, mert az nem fog sikerülni.

Ugyanilyen nyári középmeleget kíván meg a szőlő; bizonyosak lehetünk tehát dolgunk felől, ha irányadóul vesszük e tekintetben, hogy ott, a hol a szőlő szépen megterem: ott termelhetünk lucernát is. A talajon és égalji viszonyokon kívül azonban pedig élettartalmára nézve a téli időjárás is s az olyan vidékeken, a hol kevés az átlagos évi csapadék s így kevés a téli hó is, ott nagyon rövid életű lucernás, mert tudjuk azt, hogy a bő hótakaró alatt a lucerna nagyon könnyen kitelel, azonban éppen olyan könnyen kifagy.

Ha mindezt tekintetbe vesszük, akkor be kell látnunk, hogy a lucernatermeléshez is, mint mindenhez szakértelem kell, mert utóvégre még ha csalántermelésre adjuk is fejünket, ahoz meg kell válogatnunk a talajt, különben gyalogcsalánt aratunk öles példányok helyett. A terméseket bizonyos körülmények között nem enged magára az ember által békót vezetni s ott a hol a létfeltételt nem adta meg bizonyos növényzet részére, ott azt hiába igyekezzük termelni, az nem fog sikerülni, vagy ha sikerül is: csenevész marad.

A mi már most azt illeti, hogy hány éven át hagyják meg egy helyen a lucernást? arra nagyon egyszerű a feleletünk s tanácsom az, hogy addig hagyjuk meg, a meddig bőven terem; de ha dacára a talaj javításának és kedvező az időjárásnak azt látjuk, hogy a termés csak némileg is silányodni kezd vagy ha az aranka kezd lucernásunkban elharapózni: úgy a saját, jól felfogott érdekünkben változtassuk meg azonnal a lucernás helyét.

K.—n.

A szarvasmarha súlyának meghatározása hosszmértékkel.

Nőgyon ki van téve a gazda, főleg a kis gazda, hogy ha szarvasmarháját mézszárosnak adja, hogy kárt szenved, mert marhaméreg nem áll rendelkezésre, a szemmérték pedig csak hosszas gyakorlat útján lehet valamenynyire megbízható.

Azonban módunkban van az élősúlyt hosszmértékkel elő pontosan kiszámítani. Egy darab spárga és egy mérce tán minden faluban akad. Az eljárás a következő:

Lemérjük az állat egész hosszát, még pedig a szarvak közitől az első farkcsigolyáig, a szalagot vagy spárgát mindig a gerincoszlophoz nyúlva, tehát nem kifeszítve. Azután megmérjük a mellbőséget a mellső lábak mögött közvetlenül, lehetőleg függőlegesen. Mindkét mérték centiméterben veendő. A két nyert összeget egymással megszorozzuk, ezt a szorzatot a magyar fajta marhánál 1.25-dal, a nyugatinál 1.2-del megszorozzuk és az így kapott eredményt 100-al elosztjuk. Az így kiszámított szám az állat élősúlya kilogrammokban.

Képletben kifejezve az eljárást, így néz ki: Az élősúlyt jelöljük \bar{E} -vel, az egész hosszát h -val, a mellbőséget m -mel, akkor leend:

$$\bar{E} = \frac{1.25 \times m \times h}{100}$$

a magyar fajtánál és

$$\bar{E} = \frac{1.2 \times m \times h}{100}$$

a nyugati fajtánál.

De lássunk egy-két példát: Egy fehér magyar ökör hossza volt: 232 cm., mellbősége 208 cm., lesz tehát fentiek szerint az ökör élősúlya:

$$\bar{E} = \frac{1.25 \times 208 \times 232}{100} = 603,20,00$$

vagyis lenne az ökör súlya 603 kg. Tényleges, lemérlegelt súlya volt 609 kg., tehát a különbség 6 kg. Egy másik hossza volt 235 cm., mellbősége 217 cm., akkor:

$$\bar{E} = \frac{1.25 \times 217 \times 235}{100} = 637,42,75$$

azaz 637 kg. A tényleges súly volt 636 kgr., vagyis a különbség 1 kg.

Igy lemérlegeltem különböző helyeken mintegy 50 darabot s a legnagyobb különbség a 13 kg.-ot meg nem haladta. Tekintettel arra, hogy ennyi különbség a mérlegen is látható, ha az állatot etetés-itatás előtt, vagy utána mérlegeljük, fenti számítást a közéletben bátran elfogadhatjuk. A különbség a rideg és hizlalt marha közt alig számbavehető; a hosszúság ugyan a hizlálás alatt nem igen gyarapszik, csak fiatal marhánál; de a mellbőség naponta elég észrevehetően.

Megemlítem itt, hogy az első példában kiszámított élősúly még szakértők által is csak 550—575 kg.-ra becsültetett az ellenmértékre.

Fődolgoz a pontos mérés, mert belátható, hogy 2—3 cm. tevedés már több kg. különbség. Szól ez pedig leginkább a hosszúság le mérésére.

Érdekes, hogy egyenlő méreteknél a magyar fajta 4—5%-al nehezebb a nyugatinál, mi természetesen az előbbinek erősebb sorozatától függ.

Ross Nándor.

Kehe lovak.

Általánosan elterjedt, de egyszersmint gyógyíthatatlan betegség a lovak keheése; akinek tehát kehes lóva van, az arra soha ne gondoljon, hogy végleg kigyógyítsa az állatot, mert csak pénzt dob ki hiába, anélkül, hogy célt érjen.

A magyar ember azonban szereti lovát és sajnálja, azért gyógyítani igyekszik s ebben igaza is van; de ne használjon drága szereket a gyógyíthatatlan bajnál, hanem fogadjon meg alábbi tanácsaimat s akkor elérhet annyit, hogy a kehes lovat a lehetőségig konzerválja és kihasználhatja mellette.

A keheesség tüdőbaj, amely a legtöbb esetben onnan származik, ha az állatok nehéz terhet, megerőltetve hosszú időn át huznak s lélegzetvételük erősen meggyorsul. Ha ilyenkor hideg szél fúj szembe, akkor majdnem biztos, hogy a keheesség csirája elhíntődött.

A másik oka a keheességnek a helytelen táplálkozásban rejlik, de nemcsak a tápanyag minőségére nézve, hanem azért is, mert semmiféle diatikus rendszabályt nem tart be a kis gazda, akinek legfőbb törekvése abban rejlik, ha lovaival fuvarban van, hogy minél több pénzt keressen velük. Innen van az, hogy éppen a fuvarozó lovaknál fordul elő leggyakrabban a keheesség.

A fuvaros gazda hirtelen etet, hiszen mutatja az elnevezés is, hogy csak „megkapatja a lovakat s azonnal tovább dolgoztat velük.

Ez pedig teljesen helytelen eljárás; mert a „plenus venter non laborat libenter“ elve

orvosi megfigyelésen alapszik, az állatoknál s kiváltképpen a fuvarosgazda lovainál érvényesül, amelyeknek a tápanyaga nincs megválogatva, hanem a leggyakrabban nehezen emészthető s némi puffadást okoz, ami által a gyomor a tüdőre nyomást gyakorol s gátolja annak szabad működését elannyira, hogy az reformálódik, amennyiben apró léghólyagocskák támadnak rajta, amelyeket elosztatni többé nem lehet s ezek a léghólyagocskák maga a keheesség, amely később görhességé fajul.

Harmadik oka a keheességnek az átöröklés, mely éppen úgy elfordul a lovaknál, mint az embereknél, némely családban a mellbetegség átöröklése.

Igaz, hogy megtörténik egyes esetekben, miszerint a keheesség minden előzetes szimptomá nélkül, egyszerre tör ki az állatokon, de legtöbb esetben lassankint fejlődik s a gazdának kiváló gondot kell fordítania a megfigyelésre, mert ha első stádiumában éri a bajt, úgy annál hathatósabban védekezhetik annak továbbfejlődése ellen.

A keheesség első jele a lélegzetvételen mutatkozik, amennyiben az szaggatottá válik s a hasrészek rendetlen emelkedésén és sűpedésén észlelhető. Emellett gyenge, száraz köhécselés mutatkozik, amelyet az által lehet a gégebaj által előidézett köhögéstől megkülönböztetni, mert hiába nyomkodjuk és ingereljük a ló torkát, azért az nem köhög.

Ilyenkor azonnal könnyen emészthető tápanyagra kell a lovat fogni s kimélni a megerőltetett munkától, mert különben a baj csakhamar nagyobb mérvet ölt s már állás közben is szaggatottá válik a lélegzetvétel, a köhögés gyakran ismétlődik és rövid, erőtlén, száraz, amely munkaközben vagy utána, némi nyálkaváladékot idéz elő.

Ezenkívül kiváló gondot fordítsunk arra, hogy az etetési idő rendszeren és úgyszólván pernyi pontossággal betartassék s etetés után mindaddig ne fogjuk a lovat munkába, amíg a tápanyagot meg nem emésztették, tehát legfeljebb 1½—2 órával az etetés után, mert különben a szabad lélegzetvétel kizártnak tekintendő.

Emellett okvetlenül használja a kehes ló a szabad levegőt s mentül kiméletesebben bánjunk vele munkaközben, de különösen a munka kezdetén óvakodjunk megerőltetésétől s ha az első két-három kilométernél lépésben hagyjuk menni, akkor használhatjuk a leg-hosszabb útakra is anélkül, hogy azok ártalmára lennének.

Igen ajánlatos a kehes lónál naponta két-három allóvetet használni mintegy 20 C. fokos langyos vízzel, mert azáltal kizárjuk a lehetőségét a rendetlen anyagcserének a gyomorban.

Ugyancsak helyes és üdvös, ha munka után nedves, de nem hidegvizes pokrócot csavarunk a kehes ló dereka körül s azután szárazra csutakoljuk és megjártatjuk.

Mindez olyan óvintézkedés, amely pénzbe nem kerül, hanem csak némi fáradtságba, amely azonban bőven megleli jutalmát abban, hogy mellette a kehes ló magas kort ér el és munkabíró marad a legutolsó pillanatig, többet pedig semmiféle okos gazda nem kíván tőle.

Ellenben ha a türelmetlen gazda evvel az eredménnyel nem elégszik meg avagy röstelli a veszélyeséget, az ám ne kimélje kehes lovat sem munkaközben, se ne fogja külön kosztra meg szellős istállóra, s ebben az esetben ajánlhatok kehes ló számára egy igen általános és biztosan ható orvosságot: a bunkót.

Kredits Ödön.

SÁRGA KRISTÓF fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivételű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kék-lők- és finom zsebkendőikben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségére kivánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitérő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Szőnyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagnszőnyegek továbbá valódi **Linoleum** minden széleség és nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gypju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (rolettak) minden nagyságban kaphatók!

Valódi kősmárki lendamaszt asztalmű 25% gyári áron alól kapható.

1008.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. a nyári szünet után folyó hó 17-én délután fél 4 órakor tartotta meg első választmányi ülését.

Elnökölt: Cs. Szabó József egyl. elnök.

Előadott: Tokaji László titkár.

Jegyzett: Éber Ernő s. titkár.

Jelen voltak még a választmányból: Br. Bánffy Ernő és br. Jósika Gábor alelnökök, Réti János, Matskásy Pál, Fodor Ferenc, Mannsberg Sándor br., Molnár Sándor jogtanácsos, Jakab László, Szász István és Sigmond Dezső vál. tagok.

1. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Réti János, Matskásy Pál és Jakab László tagokat.

2. Mult, május 28-iki rendes ülés jegyzőkönyve felolvastatván, — tudásul vétetik.

3. Titkár bejelenti, hogy a kereskedelmi miniszter megküldötte az egylet részére az 1900. évi párisi világkiállítás alkalmával az „E. G. E.”-nek megítélt aranyérmét és a vonatkozó okmányt. Tudásul vétetik.

4. Ugyanő bejelenti, hogy a földmivelésiügyi miniszter ur felszólítására az idei téli szezonban rendezendő népszerű gazdasági előadások és mezőgazdasági házi-ipar tanfolyamok tervezete elnöki uton a rendes időben felterjesztetett.

Előadások tartása tervezetik: Kolozsvár (külváros), Válaszút, Kide Nagy-Sármás, Hidalmás, Kettesd, Györgyfalva, Tancs, Nagy-Petri és Zentelke községekben. Az utolsó négy helyen házi-ipari tanfolyam is lesz. Az egylet e célra 3000 korona segélyt kért.

Választmány az elnökség intézkedését helyesőleg tudásul veszi.

5. A földmivelésiügyi miniszter felkérésére, hogy az egylet adjon véleményt a Dános nagy-küküllőmezei község részére kért két országos vásár és helypénzszedési jog engedélyezése tárgyában — igazgató-választmány — nem látván indokoltnak a vásár létesítését — határozatilag kimondotta, hogy az engedély megadását nem javasolja.

6. Ugyanazon miniszternek az állami telepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok eladása tárgyában az egyletnek megküldött értesítését és hirdetését, mely szerint a venni szándékozók igényeiket az illetékes szőlőszeti felügyelőnél november 30-ig bejelenteni kötelesek — miután az értesítés már az egylet hivatalos lapjában kellően publikálva lett — a választmány tudásul veszi.

7. A vándorpincemesterek intézményének életbeléptetéséről szóló értesítést, valamint a borhamisítások ügyében kiadott újabb körlevelet — miután előzőleg megfelelő módon nyilvánosságra hozattak — ülés szintén tudásul veszi.

8. Földm. miniszter értesíti az egyletet, hogy Keller Gyula gazd. tanint. tanárt a vidéki mezőgazdasági háziipari ügyek s főképp az értékesítés előmozdításával bizta meg. Választmány megbizta elnökséget, hogy alkalmasan ezen új rendelkezést vegye igénybe.

9. Titkár jelenti, hogy földm. miniszter sürgős felszólítására a Szamosfalva község által kérelmezett heti sertésvásár engedélyezése tárgyában az elnökség véleményes jelentést terjesztett fel, melyben kivételes intézkedésképpen javasolta, hogy Szamosfalván — azon időszakokra, mikor Kolozsvár város zárlat alatt van — esetről-esetre ideiglenes jellegű sertés hetivásár engedélyeztessék.

Választmány az elnökség javaslatához hozzájárul s a tett felterjesztést jóváhagyja.

10. A „Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége” felterjesztésére a hirdetések népszerűsítése tárgyában a földm. miniszter leirt a gazdasági egyletekhez, hogy igyekezzenek azok is ily irányban hatni a mezőgazdasági gyárak és iparvállalatokra. Igazgató-választmány megfelelő módon való intézkedésre az elnökséget kéri fel.

11. Földmivelésiügyi miniszter értesíti az „E. G. E.”-t, hogy azon felterjesztésének, melyben a karai és kolozsi telepések részére adott erdőnek csak a 20-ik évtől való törlesztését kéri, hely adatott és a telepítési okiratok annak megfelelően módosítottak.

Helyeslő tudásul szolgál.

12. Ugyanő megküldi kiosztás végett Molnár Istvánnak külföldi gyümölcsészeti tanulmány útjáról írott jelentését és „Magyarország lótenyésztéseinek kézikönyvét.” Köszönettel tudásul vétetik.

13. Titkár jelentést tesz a szeptember 17-iki segesvári komló-kiállításról és az udvarhelyi október 10., 11-iki gépbemutatóról való képviseltetéséről. Előbbin Éber s. titkár, utóbbin Tokaji titkár képviselte az E. G. E.-t. Választmány a jelentést tudásul veszi és a komló-kiállításra elnöki adományozott 50 korona segélyt jóváhagyja.

14. Egyleti titkár felveti az eszméjét egy jövő őszzel — az összes faktorok közreműködése mellett — rendezendő általános székely kiállításnak, melynek keretében a székelyföld összes természeti kincsei, (fürdői, ásványvizei, ásványai és ércei), mező- és erdőgazdasága, gyári ipara, házi ipara, kereskedelme és néprajzi jellege — bemutatást nyerne olyan módon, hogy az által úgy az egész országnak, mint a vállalkozó tőkének figyelme a székelyföldre tereltetné.

Igazgató-választmány az eszmét komoly megfontolásra érdemesnek találván, megbizta indítványtevőt, hogy e tárgyban részletes javaslatot dolgozzon ki és terjeszzen elő.

15. Ugyancsak titkár javaslatára ülés elhatározza, hogy a telepítési törvényjavaslatra vonatkozó véleményes jelentés kidolgozására bizottságot küld ki. A bizottság tagjai: dr. Szentkirályi Ákóst, Szász Istvánt és Éber Ernőt küldte ki a választmány.

16. Előadtván az „Erdélyi Kertészeti Egylet” azon megkeresése, melyben az „E. G. E.”-től két év előtt vásárolt ojtványok és vadoncok árának, 800 koronának, elengedése kéretik, igazgató-választmány a következő határozatot hozta: Hivassék fel az Erdélyi Kertészeti Egylet, hogy ezen összeg elengedése ellenében az egyletnek most parcellázás alatt álló területén telkenként 10 drb. (összesen 580 drb.) 3—4 éves később meghatározandó fajtájú gyümölcsfajtványt ültessenek el. Ezen megoldási mód mellett nevezett egylet alig egynegyed költséggel egyenlítheti ki tartozását s az új telekvásárlók ingyen jutnak 10—10 gyümölcsfához.

17. A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egylet”-nek megkeresése folytán elhatározza az ülés, hogy a boritaladó leszállítása és egysegítésére tárgyában az illetékes szakminiszterhez memorandumot intéz s annak megküldését elnökségre bizza.

18. Füredy Lajos lentermelési szaktanár az orosz lenmag beszerzése tárgyában megküldött körlevelére elhatározza választmány, hogy a lentermelő vidékek kigazdálainak figyelmét e tárgyra sürgősen felhívja.

19. Új tagul bejelentetik: Teleki Mihály évd. tag Bádokról. Tudásul szolgál.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Szemle.

A budapesti »Népszava« lesújtó adatokkal illusztrálja, hogy a magyar parasztbirtokoknak milyen nagy száma kerül évről-évre fokozódó mértékben kényszerárverés alá. Így közli, hogy 1896-ban 15012, 1897-ben 18857, 1898-ban 18,070, 1899-ben 19,930 1900. évben 25,466 és 1901-ben 27,502 parasztkisbirtok került újra s ezeknek értéke csak 1901-ben 25¹/₂ millió koronánál több volt. Hat év alatt tehát nem kevesebb, mint 124,821 kisbirtok került ki eredeti tulajdonosa kezéből. Ezzel a szomorú jelenséggel sajnos még mindig nem foglalkozhatunk elég hatékonyan: viszonyaink és pénzügyi helyzetünk nem engedik meg, hogy mélyreható és gyökeres reformok történjenek a kisbirtokosság helyzetének megváltoztatásánál.

De érdekes kommentárt fűz ezekhez a számokhoz a »Deutsche Tageszeitung«, a német agráriusok lapja a következőkben: „Sajnos, ez a statisztika hallgat arról, hogy a birtokok milyen kezekbe kerültek. Ha féltő is, hogy sok belőlük a zsidók kezén kallódott (?) el, mégis remélhető, hogy — különösen Délmagyarországon — a birtokok jó nagy része a svábok gondos kezeibe került és nagyon kívánatos lenne, hogy a német vezető körök a magyar földbirtok ilyenét mozgalmát figyelemmel kísérenék. Olyan telepük lehetne ott a német kivándorlóknak, mely a magyarországi németiséget megerősíthetné és az a régi haza kultúrájával éppen olyan élénk kontaktusban maradna, mint az erdélyi szászok.”

A német lapnak ezen kissé fantasztikus tervét két ténynyel lehetne megerősíteni. Az egyik az, hogy éppen Délmagyarországból, éppen a svábok és éppen Németországba sokan vándoroltak ki az utóbbi időben; a másik pedig az, hogy a svábok német anyanyelvük mellett is többnyire jó hazafiak és így a netán hozzáink vándorló németek rövid időn belül nem a német, hanem a magyar kultúrának lennének hívei. Azért hát: csak jöjjenek azok a németek. Nincs okunk félni, hogy Dél-Magyarországban olyanokká válnak, mint az erdélyi szászok. D. L.

Azt meg kell adni, hogy a *szarvasmarha-forgalom* soha sem állott oly magas nívón, mint az idén és már nagyon régen volt az, hogy oly magas árakat fizettek volna az élő jószágért, mint a minőt ez év folyamán fizetnek és természetesen a husarak is ezzel kapcsolatban magasabbak lettek a normálisnál. A jó árakat kétségtelenül a napirenden lévő nagy export idézi elő. Ausztriának nem vagyunk képesek elegendő szarvasmarhát szállítani és mert Szerbiában máris mutatkozik némi nyoma a depekorácónak, onnan sem jöhet elegendő szarvasmarha, ez okból bizonyosra lehet venni, hogy Magyarországon a jó árak hosszabb időre állandósulni fognak. Féltő azonban, hogy a magas áraknak az a hátránya is lesz, — a mi már némi tekintetben mutatkozik is, — hogy a szarvasmarha-állomány rekukciót szenvedend, hogy ne mondjuk ki egyenesen azt a szót hogy nálunk is bekövetkezik a szarvasmarha létszámban a csökkenés. A gazdaközönség hasznát látja és élvezzi a mai nagy árakat, a melyek kielégítik őt mindenképpen, — természetesen csak mindenütt ott, a honnan szabad a forgalom; — hogy azonban nem fogjuk-e általánosságban kárát vallni a mai nagyon magas áraknak, a mikor majdan nem lesz elegendő piaci illetve fogyasztásra alkalmas árú, azt a jövő fogja megmutatni. Bi-



ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR
FUCHS és SCHLICHTER BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. szám.

Tejszövetkezeti berendezések

kézi erő- és gőzhajtásra, úgyszintén mindennemű tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legjutányosabban szállítva

Teavajat

határtalan mennyiségben veszünk.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.



zonyítani fog a jövő a mellett is, hogy vajjon célszerű-e nekünk magyaroknak annyira igyekezni a német piacokat is megszerezni, mindönime alig tudjuk már Ausztriát is ellátni a szükséges szarvasmarhákkal. Ausztriában a hol a szarvasmarhatenyésztés eléggé magas fokon áll, nincsen sok fogyasztási áru; a mi volna is, az is középminőségű és a hazai jószágainkkal alig is versenyezhet a kvalitás tekintetében. Ezt különösen Bécsben tudják a legjobban, a hol finom áruink (jószágaink) rendszerint drágábban kelnek, mint az elsőrendűnek nevezett osztrák áruk, a melyek között gyakran sok a selejt is. Persze osztrák szomszédaink szívesen látnák versenytársul a román szarvasmarhát is piacikon; ezzel azt akarnák elérni, hogy a félig selejt román szarvasmarha, hizlalt állapotában, a mikor a szarvasmarha eléggé mutatós, a magyar export-szarvasmarhának konkurenciát okozza, áraban lenyomná és az osztrákoknak a marhahúst olcsóbbá tenné. Hogy ezzel szemben nekünk is talpon kell állnunk, az nem szorul magyarázatra, különösen ha a szarvasmarhatenyésztésünket azon fokon fentartatni akarjuk, a melyre a jelenlegi földmivelésügyi kormány felemelte. Országszerte szép tenyészegyedek mutatják ma azt a gondos és okos tevékenységet, a melynek gyümölcsét oly szívesen és örömmel szedik most a gazdák. Ismételjük azonban, hogy mégis félve gondolunk a jövőre, ha az export azon a nivón sokáig fog maradni és haladni, a melyen ma is fennáll. Egy kis körültekintés és óvatosság nem ártana ezen a téren sem, különösen hogy bele ne essünk abba a bajba, a melyet fentebb említettünk. *M. IV.*

+ Tölgymakk értéke a tengerihez viszonyítva. (Felelet S. K-nak.) A friss tölgymakk átlag 2-2% nyers fehérjét, 2% nyers zsírt és 34-7% nitrogénmentes vonatot, ellenben az ó-tengeri 9-9% nyers fehérjét, 4-4% nyers zsírt és 69-2% nitrogénmentes vonatot tartalmaz. Miután e két takarmány emésztési együtthatói egyenlők, sőt a makkéi valamivel kedvezőbbek, mint a tengeriéi, bátran a nyers táplálóanyagokra alapíthatjuk további számításunkat. Ugyanis mint hizlalt takarmányt véve foglaltatik 1:2-2:1 arány szerint a tölgymakkban 41-3 s az ó-tengeriben 88-8 tápegység, minélfogva 2-15 kg. friss tölgymakk 1 kg. ó-tengerivel tekinthető egyenértékűnek. Ellenben az új tengeri csak 88 tápegységet tartalmaz s így nem egészen kétszer oly tápláló, mint a tölgymakk. Végre a légszáraz tölgymakk 5-5% nyers fehérjét, 4% nyers zsírt és 61% nitrogénmentes vonatot tartalmazván, úgy viszonylik az ó-tengerihez, mint 1:1-8 az 1-hez s az új tengerihez, mint 1 az 1-hez. Ebből azt látjuk, hogy a tölgymakk igen jó takarmány s ezért nem csodálkozhatunk azon, hogy a sertés jól hizik tőle. (*>K-k.*)

— Az erdélyrészi szászok baromfi- és állattenyésztése. Az erdélyrészi szászok különállása abban is nyilvánul, hogy nekik saját gazdasági egyesületük is van. Ez a szász gazdasági egyesület a napokban tartotta közgyűlését Besztercén még pedig baromfi és állatkiállítás kapcsolatban. A földmivelésügyi ministert Pókay Dezső bpesti és Csiky Elek deési állattenyésztési felügyelők képviselték. A baromfiállításán 200 darab szárnyast, az állatkiállításán 227 szarvasmarhát, tehenet és borjút mutattak be. Az állatok díjazásához Darányi földmivelésügyi miniszter 400 koronával járult hozzá.

— Gyümölcskiállítás Brassóban. Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület gyümölcsosztálya október 18-án Brassóban gyümölcskiállítást rendezett. A kiállítást nagyközönség jelenlétében Reimesch Frigyes tanár nyitotta meg hatóságos beszéddel, a melyben az egyesület működését vázolta. A kiállításán közel 600 faj gyümölcs volt. A legtöbb fajjal, ötvenkettővel szerepelt Schmidt Frigyes, Tartler József pedig negyvenhárom fajjal. A legnagyobb és legszebb alma Bergl József igazgató kertjéből került ki. A

gyümölcskiállítás kapcsolatban gazdasági szerzőmunkái is volt.

— A lóheremagtermelés Háromszéken. A háromszékmezei gazdasági bizottság ülést tartott és 5000 korona előleget adott arra a célra, hogy a lóheremag kedvezőbbben értékesíthessék. A raktárhelyiséget Seps-Szentgyörgyön állítják föl.

— Új termésű (friss) tengerinek soronkívül elszállítása a m. kir. államvasúton. A magy. kir. államvasút igazgatóságától vett értesítés szerint a folyó évben is történt intézkedés az iránt, hogy az új (friss) tengeri morzsolt állapotban, akár zsákokban, akár ömlesztett (à la rinfusa) állapotban kerül feladásra, f. évi október hó 20-ikától kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban jövő évi február hó végéig, soronkívül minden egyéb kocsirakományt képező áru és gabonaszállítmány előtt első sorban, de az új (friss) tengeri feladási sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíttassék el.

— Magyar kertészkedés. Ismeretes, hogy a bolgár kertészek milyen szép jövedelmet nyernek kicsiny darab földekről, megfelelő talajelőkészítés és szorgalmas munkával. A magyar ember látja ezt, de utánozni és hasonló eszközökkel dolgozni még sem igen hajlandó. Pedig érdemes foglalkozás a kertészkedés. A kecskeméti határban néhány önzetlen gazda, hogy a népet utánzásra buzdítsa, negyven hold földet vetett be az idén uborkamaggal, melyet mint semmitörő kísérletet sokan szánakozóan megmosolyogtak. Az eredmény azonban igen szép lett. A munkához földhöz ragadt szegény embereket fogadtak föl a vállalkozók feleseknek, kiknek a kapálásra még előlegeket is adtak. Ezen felesek beárultak egyenként 4-4 holdról 1000-1400 koronát. E sikerre aztán számos kecskeméti kisgazda elhatározta, hogy a jövőben szintén termeszt uborkát. Sok olyan vidéke van hazánknak, ahol a kertészkedés sikerrel űzhető és ahol az ilyenekre még sem igen fordítanak kellő gondot.

— Állatorvosok száma Magyarországon. Az 1902. évről szóló Állategészségügyi Évkönyv szerint az 1902. év végén Magyarországon, eltekintve a katonai állatorvosoktól, összesen 1057 állatorvos működött (a megelőző évben 1012). Ezek között volt: 609 m. kir. állatorvos (57-5%), 287 helytartósági (27-1%) és 161 magánállatorvos (15-4%). A m. kir. állatorvosok között volt: 6 áll. felügyelő, 67 törvényhatósági, 55 városi és 414 járási m. kir. állatorvos, az állategészségügyi hivatalhoz 11, a belépő állomásokhoz 9, a budapesti állatvadászra 17 állatorvos volt kirendelve, egyéb alkalmazásban 29 állatorvos volt. Kendszeresítve volt összesen 646, betöltve volt 609 (az előző évben 590) m. kir. állatorvosi állás. Betöltetlen volt: 1 főfelügyelő, 1 felügyelő, 10 főállatorvosi, 57 első oszt. állatorvosi és 14 gyakornoki állás, ellenben a rendszeresítettnél 9-cel több másodosztályú és 39-cel több harmadosztályú állatorvos volt kinevezve. A helyhatósági állatorvosok közül 76 törvh. városokban, 49 rend. tan. városokban, 74 községekben, 88 pedig községi körökben volt alkalmazva. Az állatorvosi tisztviselők az év folyamán 59 állatorvos tette le.

— Hallgatók száma az állatorvosi főiskolán. Az október hó 1-én lezárt beiratások szerint az állatorvostanhallgatók száma az 1903/04. tanév téli felében a következő: elsőéves 187, másodéves 97, harmadéves 59, negyedéves 75, gazdász 5, rendkívüli hallgató 5; — összesen 428 hallgató. A megelőző tanév téli felében 333 hallgató, köztük 109 elsőéves, volt beiratva.

— A Magyar Mezőgazdák Szövetkeztének múlt üléstevéről a napokban kiadott igazgatósági jelentés a szövetkezet öröndetes fejlődésének legutolsó adatait tünteti fel. A tagok száma ez évben 58-al, az ületrészek 121-el szaporodtak. Ennek az értéke 24,200 K., úgy, hogy a szövetkezetnek ma 855 tagja van 2114 drb. 482,800 K. ületrészzel. Nagy

gonddal igyekezett a szövetkezet a kisgazdák érdekeit munkálni s ez a hitelszövetkezetek munkásságával karöltve sikerült is. Buzdításul a hitelszövetkezeteknek 4 egyenként 100 koronás jutalmat osztott. Jelentékeny részt vett a hadsereg-ellátás munkájában is a szövetkezet. A hadsereg részére 50% al több gabonát szállított a múlt évben. A kisgazdák részint hitelszövetkezetek, részint magánegyesülések útján bizták meg a szövetkezetet terményeik értékesítésével. Jelentékeny emelkedést mutat az áruosztály forgalma is. A szövetkezet több külföldön elismert gépet és eszközt hozott forgalomba, amelyet itthon, hazai munkásokkal készítettett el. A pénztárforgalom 22.090,082 K. 87 fillért, az összforgalom pedig 62.842,201 K. 33 fillért tett ki. A tiszta nyereség 52,070 K. 72 f. ebből 22,326 K. osztalékra, 10,000 K. tartalékalapra, 3609 K. szövetkezeti célokra 12,700 K. nyugdíjalapra és jutalékokra jut, 2444 K.-t pedig új számlára visznek át.

— A szerencse árjában A szerencse hullámzása hasonlít a patak áldást hozó folyásához, mely ellátja a partmentét a létfontartáshoz szükséges életnedvvel. A szerencse folyása is szerencsét hoz azoknak, akik a szerencse pontját várják az áldást hozó vagyont. Csak ki kell vetnünk hálónkat és idővel beleakad a szerencse hullámai között a létfontartáshoz szükséges kincs, melyre mindnyájan vágyakozunk. Az osztályorsjáték minden egyes húzása ilyen hullámzást mutat, mert bármily húzásnál sok és igen nagy nyereséget juttat a játék folyása a szerencsés nyerőknek. Csak kitartással kell várakoznunk, míg a szerencsét a hálóval kiemelhetjük s akkor éppen oly örömmel élvezhetjük a nagy nyereségeket, mint azok a szerencsés játékosok, akik rövid 6 hónap alatt a 600.000 koronás nagy jutalmat, a 100.000, 90.000, 60.000, 50.000, 30.000 és több nagy nyereséget nyertek Török A. és Tsa bankházában, Budapest, Teréz-körút 46/b. szám alatt. A sorsjegyvásárló közönség bizalommal vásárolhatja a sorsjegyeket e szerencsés bankházban.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Szász-Fenesen közelebbről történt tüzkárokat az

„Adriai Biztosító Társulat”

— melynél tűzkár ellen biztosítva vagyok, — nyomban felvétette és a teljes megelégedésemre megállapított kárösszeget a legnagyobb pontossággal készpénzben azonnal ki is fizette.

Indittatva érzem tehát magamat az

„Adriai Biztosító Társulatnak”

valamint annak vezérfelügyelője: **Szekula Ákos** urnak gyors és méltányos eljárásáért őszinte elismerésemet kifejezni és nevezett biztosító társulatot gazdatársaimnak őszintén és melegen ajánlani.

Szász-Fenes, 1903. október 20.

Szabó József,
birtokos.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelző és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD.**

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, minden hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felirható. A hirdetés megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLO.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!



Ingyenes oktatás a divatos műhí-
zésben is. — Varrógépekhez való
elektromotorok minden nagyságban.
Különleges varrógépek zsákvarrás-
ra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és
szegésre. Erőhajtány berendezések
a legújabb és legbevéltabb szerke-
zetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Debreczen
1894.
Arany oklevél.

Singer Co.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1182
Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vá-
sárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár
bank-épület. N.-Szében Vasút-utca 5. sz.

Eladó

egy

Tizenkét lóerejű

magy. kir. állv. gép-
gyárából

gőzmalomhoz nyolcz

éve beszerzett,

igen jó állapotban

levő

Locomobil.

Megtekinthető

a Réce-keresztúri
gazdaságban,

p. Pánczéleseh.

1231

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék,
nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesz-
téssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és
magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os
záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesz-
téssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő
házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részlet-
fizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok érté-
kére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve
az Erdélyi Gazdasági Egylet
bizalmi férfai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os
záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséyműkötvények

SZIVATTYUK | MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és
ipari célokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Árjegyzék ingyen
és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

legújabb javított rendszerű tizedes futósúlyú és
hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közle-
kedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barom-
mérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Ullmann Ferencz

Czim- és Czimérfestő
Egyedüli erdélyrésziDiszító műterme, Horgany- és Érez-czimtábla Öntődéje.
Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz.

Készít mindennemű horgany és érezöntésű fel-
irat-táblákat, u. m. közséjelző útjelző, tilalmi és
egyebé ajtó felirati táblákat a legjobb anyagból és ki-
vitelben; valamint elvállal és készít: fogadtatások
diszítéseit, egyleti, templomi és diszlobogókat bár-
mily kivitelben, ugyszintén diszítési tárgyak, lobo-
gók, cimerek stbik kölcsön is adatnak.
Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162.

Nélkülözhetetlen minden mezőgazdának, szarvasmarha, s ló-
tulajdonosnak, juh és sertésenyésztőnek
valamint minden kisgazdának, a törvényesen védett

„Étvágy“ szászsebesi takar-
mányfűszer tejfejlesz-
tő és hizla ószer,
mely egy régi gyógyszerészeti utasítás szerint jótállás mellett,
tisztá és eredeti, valódi minőségben, kizárólagosan csakis

MEISE LAJOS

vegyészeti gyáraiban Szászsebesen (Erdély)
és Regensburgban (Bajorország)

készül állatorvosi felügyelet alatt. Budapesten, Bécsben, Párisban,
Londonban, Brüsszelben és Hamburgban megtartott kiállítások al-
kalmával mindenütt a legnagyobb kitüntetések, díszokmányt, érdemkeresztet és a nagy arany-
érmét nyerte.

A szászsebesi „ÉTVÁGY“ takarmányfűszer a hanyatló étvágyat emeli,
a meglevőt fokozza; a tá-
karmányt izletesebb és emészthetőbbé teszi; a sertéseket gyorsan hizlalja, gyorsítja a vágómarhák
hízását; a növények felnevelését elősegíti s az összes háziállatot jó egészségben tartja. —
Használatának csekély költsége dúsán megkerül. — Fényes eredményekről számos el-
ismerő levél tesz tanúságot. — A valódi „ÉTVÁGY“ szászsebesi takarmány-
fűszer csakis fél kgos eredeti csomagokban kerül forgalomba.

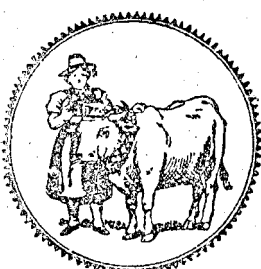
Egy csomag ára 90 fillér. Egy 9 csomagot tartalmazó postaküldemény ára
bérmentes küldéssel 8 korona utánvét mellett. —
Ismeretetés és használati utasítás minden küldeményhez lesz mellékelve.

Az összes megrendelések intézendők:

Meise Lajos szászsebesi vegyészeti-gyár
központi elárúsító irodájába

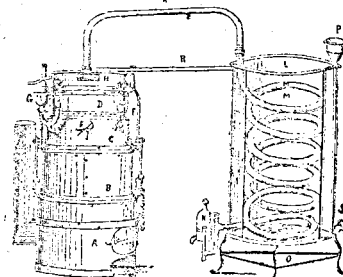
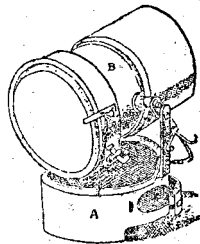
Budapesten, VI. ker., Nagy János-utca 5. szám.

„Kolozsváron kapható: HAVAS ÁRMIN urnál“ 1221

Az ezredéves országos kiállításon milenniumi nagy éremmel, a szegedi és
pozsonyi mezőgazdasági kiállításokon 3 ezüst éremmel kitüntetve.Legújabb szerkezetű, tengelyen fordítható vagy vasfűtő
kazánházból kiemelhető

gyümölcs-, törköly- és borseprü- lepároló készülékek

cezefrekeverővel vagy anélkül, minden alaku pálinkafőző-
üstök, 2 csöves sisakkal, csöves-, kigyó- vagy henger-
alaku hűtővel; mindennemű gyári rézműves berende-
zéseket, konyhai rézedény- és üstöket legjobb kivitelben
jutányos áron szállít



Gállik Lajos

rézművesmester üzlete
BUDAPEST,

VII. ker., Nyár-utca 15. sz.

Régi fémek becserejtetnek és
megvétetnek. 1196

HUBERT J. E.

Cs. és kir. udvari szállító

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
 Telefon 439. szám.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez gépfonatait, dísz-kerítéseit és díszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereségénél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyeresémet és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
 a 100.000 „ főnyeresémet a 74366. „ „
 a 90.000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresémet

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresémet a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresémet 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; **összesen 55.000 nyeresémet és jutalom 14.459.000 korona összegben.**

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó év november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest. 1216

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben $\left\{ \begin{array}{l} \text{utánvételezni kérem} \\ \text{postautalvánnyal küldöm} \\ \text{mellékelem bankjegyekben (bélyegekből)} \end{array} \right\}$ A nem tetsző törörendő.

Pontos cím:

Bivaly minden mennyiség és minőségben állandóan **veszek.**

T. Tatay János BUDAPEST, 1219 IX. Lilliom-u. 4. sz.

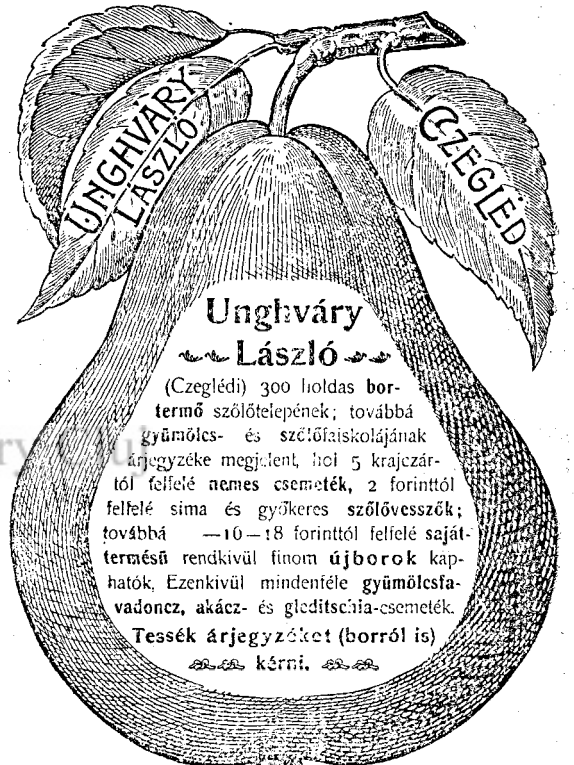
Őszi telepítésre kitünő faj **Kosárfüzdugványokat**

ajánl jutányos áron s kívánatra árjegyzéket küld

az uradalmi-nemesfűztelep kezelősége

GALGÓCZ.

1218



1015

Hitelt nyújtok

1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, visszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek. 3—9

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

Eladó

750 cat. hold Marosmenti földbirtok,

teljes felszereléssel. Nagy tehenészettel.

Jó karban levő, megfelelő gazdasági épületekkel.

Parkban levő szép nagy uri lakással, vízvezetékkel.

Közel a megye székhelyéhez, Vasuti állomás helyben és állami út mellett.

Czim a kiadóhivatalban.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válaszlevélbélyeg mellékeltezik.

Szen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különfelék.

Kezelőtszti állást keres január 1-re gazdasági, és tejjgazdasági szakiskolát végzett, 12 évi gyakorlattal, a magyar, és román nyelvet bír. 30. éves nőtlen, keresztény gazdatiszt. Jelenleg Erdélyben egy bárói birtokon van. szives ajánlatokat kér. **Ledvénny János** Kékes Szolnok-dobokam. 1227.

Egy 19 éves fiatal ember, ki IV. gymn. végzése után egy kétezzer holdas gazdaságba lépett, mint gyakornok, hol erdőszet, szőlő, pinczekezelés, marhatenyésztés és a mezőgazdaság minden ágával foglalkoztatva volt, s már egy és fél éve működik; megelőzőleg is gyakran foglalkozott a gazdasággal, jelenben már annak minden ágával némi ösmerettséggel bír, állást keres, mint ispán vagy számtartó. Állását bármikor azonnal is betöltheti. Bővebb felvilágosítás a kiadó hivatalban nyerhető. 1224

Földműves-iskolát végzett, nőtlen egyén, több évi gyakorlattal, magtári vagy gazdasági állást keres azonnali belépésre. **Makár Pál**, Zepresic pályaudvar, Horvátország. 1228.

Hantz Sándor — könyvkötő — **Kolozsvárt, főtér 9.** Külföldön szerzett tanulmányaim és üzletem személyes vezetésem kedvező körülményei folytán minden megrendelésnek pontos kiszolgálással előnyös áráért teszek eleget. 1213

▲▲▲▲▲▲▲▲
Sárgahüvelyű
Mont d'or bab
(karóbab)
bármely mennyiségben megvételre keresetik. Cim a kiadóhivatalban. 1206

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk **Bauer B. Gyula** czéget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szivesen válaszol. 1046.

B. Bak Lajos
Ócsász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szallítója és az aranykoronás keresztbir... tokosa...

műbutor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete
Kolozsvárt.
Alapított 1869-ben. 1039.

Késői vetésre
legalkalmasabb a koránérő **Tiszavidéki buza** 17 korona,
kővér földben az erős szalmájú **Óriás buza** 17 korona

ab Koneza zsák nélkül és az ár előre be- küldésével szemben vétetnek október hóban. Szállitunk míg a készlet tart fenti árban még **őszi borsót** is

Gróf Teleki Arvéd
1215
drassói uradalma, u. p. **Koneza.**

Bajor I.
angol férfi-szabó műtermében **KOLOZSVÁRT,**
Wesselényi Miklós-u. és Mátyás király- tér sarok, Hantz-ház, bejárat Wesse- lényi-u. felől — a legújabb minták szerint és legjobb szövetekből r-nd. kívül jutányosan vállalatunk utozal és díszítőanyagok, valamint gazdasági ruhák! 1120

VALÓ-
di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy- szinten összes nő övszerék) **F. Berguand fils** legbirne- sebb párisi gyárostól legelő- nyósebben beszerezhetők
POLGÁR SANDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Részletes képes árjeg- zék ingyen.
Ezen hirdetés beküldése ese- tén 15% engedmény. Kivága- tott az „Erdélyi Gazda”-ból. 1204.

Helyszüke miatt **olesón eladók** kitünő tisztavéri **Simmenthali fajta szarvasmarhák** bármily koruak 1229 **Binder Frigyes** birtokosnál **Medgyes.** A helyes címre ügyeljünk!



SIMONFFY ISTVÁN
mezőgazdasági gépgyá- ra, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-u. 48.szám. Telefon 85. sz. Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. 1038

Pénzkölcsönt
leggyorsabban lebonnyolít titoktartással, legelőnyö- sebb feltételekkel, gazdá- szoknak, hivatalnokoknak, éves lakóknak vidékre. **Kölcsönöket** betáb- lázásra minden irányban a legmesszebbmenő elő- nyök és kedvezményekkel közvegit igen rövid idő alatt, olcsó kamallal mellett **KANITZER REZSŐ** bank- bizományos. BUDAPEST, VII. Kertész-u. 50. l. em. 7. Válasz- bélyeg melléklendő. 1198

CIMBALOM
részletre is olcsón kapható.
Melyről nagy képes ár- jegyzéket bérmentve küld **Varga Pál** cimbalomgyártó, Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg- rább megtanulható az ön- tanulási, saját kiadásain- ban megjelent, cimbalom- iskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvéttel 70 fillérrel több. A meg- rendelő saját keze írása szükséges. **VARGA PÁL** cimbalomgyártó. 1132

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:
Kormány hozzájárulásával 400.000.— K.
Alapítványok 1268.120.— K.
Tartalékok 190.400-30 c

Összesen 1,858.520-30 K.
Első évi felesleg 90.349.— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj- arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg- ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta r.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo- zattal tartalékba helyeztetett.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013 **az igazgatóság.**

HIRMANN FERENCZ rézarúgyár
Budapest, VII., Csányi-utca 9.
Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor- szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkéng feckendőt, mindenféle szerkezetű permetező alkatrészt, légnomásu sör- kimérő készüléket és sörszivattyut, hordózáratokat, valamint a pincegazdászhoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.
Alapítva 1880. 1118.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Egy levelező lapon kérjen mutatónyiszámot a
„Baromfitenyésztés”
című képes hetilapból.
E szakfolyóirat felőleli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és diszmadár-, galamb- és házinyl-tenyésztési kérdéseket.
A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagy- számú cikkeket mindig a legjelesebb tenyésztők írják.
A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve.
Szerkeszti. Hreblayné Dedinszky Adél.
1149. Előfizetési ára: egész évre 8 korona.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Nap-u. 19.

Személyszállító vonatok indulási ideje május 1-től.

A vonatok indulási ideje közép-európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

| | | | | | |
|---------------------|---------------------|---------------------|------------------------|---------------------|---------------------|
| 515 sz. szem. v. | 511 sz. gyors v. | 505 sz. szem. v. | 545 sz. Tr. sz. sz. | 507 sz. szem. v. | 501 sz. gyors v. |
| 518 | 1259 | 713 | 140 | 617 | 1110 |

Deés felé:

| | |
|-------------------|--------------------|
| 2 sz. szem. v. | 14 sz. vegy. v. |
| 732 | 440 |

Brassó felé:

| | | | | |
|---------------------|---------------------|--------------------------|---------------------|---------------------|
| 502 sz. gyors v. | 508 sz. vegy. v. | 512 sz. sz. sz. t. v. | 506 sz. szem. v. | 516 sz. vegy. v. |
| 611 | 830 | 452 | 854 | 1051 |

Brassóból indul:

Predeal felé:

| | | | |
|---------------------|--------------------------|---------------------|---------------------|
| 530 sz. szem. v. | 592 sz. sz. sz. t. v. | 502 sz. gyors v. | 582 sz. vegy. v. |
| 355 | 655 | 219 | 1140 |

Budapest felé:

| | | | |
|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 507 sz. vegy. v. | 501 sz. gyors v. | 505 sz. szem. v. | 603 sz. gyors v. |
| 520 | 245 | 813 | 645 |

K-Vásárhely felé:

| | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7802 sz. szem. v. | 7812 sz. vegy. v. | 7804 sz. szem. v. |
| 519 | 840 | 300 |

Zernest felé:

| | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7711 sz. vegy. v. | 7717 sz. vegy. v. | 7715 sz. vegy. v. |
| 835 | 330 | 933 |

Tövisről indul:

Maros-Ludasról ind.

Brassó felé:

| | | | |
|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 506 sz. szem. v. | 502 sz. gyors v. | 508 sz. vegy. v. | 604 sz. gyors v. |
| 1224 | 837 | 130 | 510 |

Kolozsvár felé:

| | | | | |
|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 515 sz. szem. v. | 505 sz. szem. v. | 507 sz. vegy. v. | 501 sz. gyors v. | 511 sz. szem. v. |
| 1253 | 338 | 205 | 812 | 900 |

Arad felé:

| | | | | |
|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| 605 sz. szem. v. | 607 sz. szem. v. | 601 sz. gyors v. | 625 sz. vegy. v. | 623 sz. vegy. v. |
| 343 | 200 | 333 | 855 | 811 |

Besztercze felé:

| | |
|----------------------|---------------------------|
| 7112 sz. vegy. v. | 7164 sz. sz. sz. t. v. |
| 400 | 906 |

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

| | | | |
|----------------------|---------------------------|----------------------|----------------------|
| 7302 sz. szem. v. | 7364 sz. sz. sz. t. v. | 7304 sz. szem. v. | 7312 sz. vegy. v. |
| 225 | 443 | 1120 | 710 |

Nagy-szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

| | | | | |
|----------------------|---------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7311 sz. vegy. v. | 7363 sz. sz. sz. t. v. | 7301 sz. szem. v. | 7303 sz. szem. v. | 7313 sz. vegy. v. |
| 741 | 1248 | 437 | 1127 | 300 |

Brassóból indul:

Sepsi-Szent-György felé:

| | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7802 sz. vegy. v. | 7812 sz. vegy. v. | 7804 sz. szem. v. |
| 519 | 840 | 300 |

Segesvárról indul:

Sz. Udvarhely felé:

| | |
|----------------------|----------------------|
| 7612 sz. vegy. v. | 7614 sz. vegy. v. |
| 322 | 1034 |

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn és csütörtökön szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul:

S.-Szt.-Györgyről

Nagy-Szebenből

Kocsárd felé:

| | | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7001 sz. szem. v. | 7005 sz. szem. v. | 7003 sz. szem. v. | 7011 sz. vegy. v. |
| 530 | 1225 | 543 | 935 |

Szász-Régen felé

| | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7014 sz. vegy. v. | 7016 sz. vegy. v. | 7018 sz. vegy. v. |
| 442 | 1042 | 545 |

Brassó felé:

| | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7801 sz. szem. v. | 7803 sz. szem. v. | 7811 sz. vegy. v. |
| 703 | 1231 | 555 |

Csik-Szereda felé:

| | | |
|----------------------|----------------------|----------------------|
| 7912 sz. vegy. v. | 7914 sz. vegy. v. | 7916 sz. vegy. v. |
| 710 | 1105 | 457 |

Fogarasz felé:

| | |
|----------------------|----------------------|
| 9722 sz. vegy. v. | 9724 sz. vegy. v. |
| 433 | 200 |

BABÓS és TÁRSAI

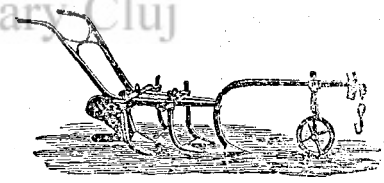
vaskereskedése

Kolozsvárt, Deák Ferencz-út 25. szám.

Gyári nagy raktár mindennemű gazdasági gépekben, villamos öngyújtóval ellátott Benzinmotor és Lokomobilok, Gőzmotor cséplőkészletek, szabadalmazott gölyös perselyű kézi és jargányos cséplőkészletek, Gabona-rosták, Trieurók, Szecska- és

Répvagók, Kukoricza-morzsolók, szabadalmazott „MONTANIA DRIL” sorbavető gépek, Fagerendelyes és Sack-rendszerű ekék stb.

Gépszijj, Gépolaj, Tovota géplenoés és mindennemű technikai cikkek. Gabona-zsákok, Vizmentes ponyvák, OLAJ- és PORFESTEKEK, Hollandi Kenze (Firniss) és mindennemű lackok. Pormentesítő olaj, LINOLEUM és BOROSTYÁN PADLÓLACK. Tűzmentes PÉNZ- és KÖNYV-VASSZEKRÉNYEK gyári raktára. Rézgálicz stb.



1199

Gyors és pontos kiszolgálás. Vidéki megrendéseket gyorsan elintézzük.

Tisztelettel

BABÓS és TÁRSAI.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 560 első díj!!!

Évi gyártás kb. 60,000 Alfa-Laval separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

HERMANN E.

VARRÓGÉPEK!

Varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 forintig. Egy karikahajós 65—80 forintig. Egy Central Bobbin 86—90 forintig. Eredeti Hove C. Wheeler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 forintig. Kerékpár köpony 4—6 forintig. Kerékpár tömlő gumí 2 frt 30 krtól 3 forintig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetillen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 forintig stb.

Csakis készpénzért.

1109